

Dødens dragt kan også være luerød.

I "den gyldne trekant", grænselandet mellem Thailand, Burma og Laos dyrkes opiumsvalmuen.

Pierre Evald, bibliotekar i Skagen

Jadebuddahen i Bangkok, iført sit regntidsornat.

De heftigste monsunregnskyl i årtier har i august og september hjemsøgt det nordlige Thailand. Veje, broer og jernbanelinier er blevet undermineret og afbrudt når floderne er gået over deres bredder, og hele dale er blevet forvandlet til rivende strømme, der skyller af sted og river alt, der ikke er nagelfast, med sig.

Mest upåvirket af alt dette er nok børnene og vandbøflerne. Oversvømmede rismarker betyder hviledage for vandbøflerne, der nu kan ligge veltfredse og sindige med kun hovedet oven vande og iagttagelse af ændringerne i bøndernes hverdag. De kan betragte børnene, der ivrigt forstår at udnytte de nye lejemuligheder, vandet tilbyder. At stuen står under vand betyder ikke stort, når man til gengæld kan stige en let sampan over til legekammaraterne i huset på pæle ved siden af. Og risbonden, hvad gør han, når den nyplantede ris er skyllet væk, og markerne står under vand? Ja, han må jo fiske i stedet, og det gør han så.

Regntiden er i år begyndt ca. tre uger tidligere end normalt og virkningerne er blevet forstærket ved orkanerne "Joanne" og "Kate" der fra Det Syd kinesiske Hav er fejlet hen over Laos og Nordthailand med kraftige regnskyl i deres kølvand. Bådejerne har gode dage med masser af arbejde, for floder og vandløb har for en tid generobret deres traditionelle rolle som betydningsfulde samfærdselsveje nu hvor veje og broer ikke længer er farbare.

En broget flok medpassagerer

En tur med flodbåd ned ad Mekongfloden, der på en længere strækning danner grænse mellem Laos og Thailand, viser sig at være en sejlads i en heksekedel, hvor grene og stammer som hurtiggående torpedoer flyder af sted på den gulbrune overflade, og hvor strømme og hvirvler røber de oversvømmede og skjulte klippeskær.

Vel er bådfrøeren en dreven rotte, der kender sin båd og sit farvand, og vel er der ved flodens bred bemalede Buddharelieffer i klippen til beskyttelse ved de farligste steder, men alligevel

griber man sig selv i at overveje om man, hvis katastrofen indtræffer, skal redde sin dyrebare bagage eller den lille Tao-pige med de brune rjne på sædet foran. Nå, valget er ikke så svært endda, og til alt held når båden da også sikkert frem til sit bestemmelsessted, en lille landsby på den laotiske side af floden.

Passagererne er stammefolk og handlende på vej til byen for at sælge deres varer, men også camouflagede militærfolk med skarpladte våben af amerikansk herkomst, der viser deres bæreres tilknytning til regeringen i Vientianne. Netop nu har prins Souvanna Phouma undertegnet en længe ventet fredsftale med de pro-kommunistiske Pathet-Lao styrker, der kontrollerer 80% af Laos territorium. I dette område af Laos har kommunisterne med stort held bekæmpet den udbredte dyrkning og rygning af opium, der altid har kendetegnet grænseegnene mellem Laos, Burma og Thailand, bedre kendt som "den gyldne trekant".

Hårde stoffer - hård valuta

Dyrkningen af opiumsvalmuen har gjort denne berømte trekant til hovedproducent af de hårde, vanedannende stoffer opium, heroin og morfin. Den røde valmue sås i august og høstes i december eller januar. Opium udvindes af plantens ædlere dele og ryges i rå tilstand af de af landets egne beboere, der er blevet afhængige af stoffet. Til eksport derimod bearbejdes råopium til heroin eller morfin, der efter forædlingen kun fylder en tiendedel af den oprindelige råopiums rumfang.

Det er for en stor del indfødte stammefolk som Meo og Lisu, der i de tyndt befolkede grænseegne bidrager til en årlig produktion af råopium på 600 t, heraf ca. 500 t alene i Burma. Velunderrettede kredse hævder, at langt den største del heraf går til at dække "hjemmeforbruget" i de utallige opiumshuler i Sydøstasien, mens kun ca. 100 t opgives at forlade området til eksport via Bangkok, Singapore eller Hong Kong.

Mens dyrkerne af opiumsvalmuen kun med nød og næppe evner at holde skindet på næsen, er det i de mange led, hvor videreförhandlingen sker, at de store avancer ligger. Thailand er et hovedtransitland for handelen med de hårde stoffer, og at det er ganske store partier, det drejer sig om, fremgår af, at der opgives at være ankommet 13 karavaner med muldyr belæsset med opium over grænsen fra Burma til Thailand mellem 1971 og begyndelsen af 1973. Nogle af karavanerne har været på op til 1000 muldyr, der hver er lastet med omkring 18 kg opium.

Denne trafik kontrolleres i høj grad af resterne af de Kuomintang-tropper, der blev presset mod syd ud af Kina ved Maos magtovertagelse i 1949, og som siden har etableret sig i "selvstændige" områder i Nordburma og Nordthailand.

Rendyrket korrupcion

En så absolut hovedskikkelse i opiumshandelen er Lo Hsing-han, opiumskongen par excellence gennem en årrække i "den gyldne trekant". Hvor store mængder, der i tidens løb er blevet smuglet ind i Thailand ved Los mellemkomst, kan man kun gisne om, men en kendsgerning er det, at hans overherredømme nu er bragt til en brat ende. I slutningen af august blev - Lo Hsing - han pågrebet af thailandske myndigheder, da han var på en "forretningsrejse" i Mae Hong Son provinsen i Nordthailand. Han er siden udleveret til Burma, hvor han nu sidder fængslet i Rangoon.

Retssagen mod Lo kan blive en temmelig kompliceret affære, idet Burma aldrig ved lov har forbudt dyrkning og handel med opium. Han kan derfor ikke domfældes for sine fortjenester på dette område, men vel nok for ikke i tide at have strakt våben til den burmesiske regering, der længe har været på jagt efter Lo og hans uafhængige tropper.

Der vil til stadighed blive pågrebet en hovedforhandler hist og en mellemforhandler her, en ting er imidlertid sikkert og vist: Så længe opiumshandelen er en givtig indtægtskilde for de

thailandske myndigheder, der har til opgave at bekæmpe den, ja så længe vil den vedblive med at finde sted til trods for helhjertede amerikanske forsøg på at stoppe hullerne til.

Korruption og magtfordrejning foregår i Thailand i et omfang, vi endnu aldrig har oplevet herhjemme. Når Thailands ledende chefforhandler ved en antinarkotika-konference i USA i februar i 1973, efter hjemkomsten til Thailand selv blev sat under anklage for handel med hårde stoffer, og når den politiofficer i Chiang Mai distriktet, der har hovedansvaret for jagten på narkotika i Nordthailand, selv blev pågrebet med 125 kg morfin i sin vogn sidst i august dette år, ja så er disse tilfælde blot to ud af mange, der fortæller noget om hvor vidtfgrenede interesser der står på spil.

At det officielle Thailands holdning til narkotikahandelen i høj grad er af dobbelt natur, ses også ved de afbrændinger af konfiskerede partier som politiet fra tid til anden foretager. Velinformerede kilder indrømmer her åbent, at det, der går op i luer under stor offentlig opmærksomhed, blot er en erstatning for den konfiskerede narkotika.

Engagementet gav bagslag

Senest har USA modtaget et tilbud fra Chan-løsrivelsesregeringen i det nordlige Burma om køb af 400 t råopium. Tilbuddet blev fremsat over for den amerikanske demokrat Lester Wolff, der i august var på besøg i Bangkok. Den pris USA skulle betale for at overtage dette store parti til destruktion var 12 mio. dollars, ca. 75 mio. danske kr. Endvidere ønskede kontaktmanden for Chan-regeringen garanteret amerikansk støtte til den fortsatte løsrivelseskamp mod Burmas lovlige regering i Rangoon. Lester Wolff lod tilbuddet gå videre til CIA og amerikanske narkotikaeksperter der afslog denne delikate handel, vel vidende at narkotikaproblemet er af så omfattende natur, at det ikke lader sig bringe ud af verden ved magiske 12 mio. dollars-løsninger.

USA's militære engagement i Indokina-krigen har medført at mange amerikanske soldater er kommet i berøring med hårde stoffer som morfin og heroin fra "den gyldne trekant".

Deltagelse i en krig, man personlig ikke kan se nogen mening i, kan nok få mange til at gribe til stimulanser og euforiserende stoffer, der byder sig. Mest nærliggende er alkohol og marihuana, farligere derimod morfin og heroin, der let lader sig fremskaffe i fin kvalitet til en billig penge. Er man først blevet hooked på de hårde stoffer, stiller kroppen krav om den daglige dosis, og efter hjemsendelsen fra Indokina til USA er det sin sag at fremskaffe den vare man tidligere så let har kunnet erhverve sig fra "den gyldne trekant". Der opgives at være ca. 500.000 heroinaddicts i USA, mange heraf som nævnt tilvænnet gennem deres krigsdeltagelse i Indokina, og de er på hjemmemarkedet henvist til at aftage en heroin, hvis kvalitet er ti gange så ringe og hvis pris er ti gange så høj som heroinen i "den gyldne trekant".

Kampen for den daglige ration af heroin eller morfin fører let ind i kriminaliteten for at fremskaffe pengemidler til købet af de hårde stoffer, og det er i dette perspektiv, man skal se de amerikanske myndigheders bestræbelser for at komme narkotikahandelen til livs. Der er i de senere år blevet udført et energisk og dygtigt stykke arbejde af amerikanske narkotikaeksperter i Sydøstasien, men så længe trådene i Thailan fører op i de højeste regeringskredse, er det som nævnt utopi at håbe på en effektiv indsats mod handelen med de hårde stoffer.

Svedjebrug truer træbestanden

De Meo-stammefolk, der særlig beskæftiger sig med dyrkning af opiumsvalmuen, er kun en af de mange stammer, der udgør de oprindelige beboere i Indokina.

Thailand har taget navn efter thai-erne, der i 1200-tallet af Djengis Khan blev presset mod syd fra Yhnnan i Kina og undervejs under deres fremtrængen i Sydrstasien fortrængte de herboende stammefolk, som havde organiseret sig i småriger, som f.eks. Meo-, Yao-, Lisu- og Akha-

stammerne. Khmerfolket, der havde etableret et højt udviklet hindurige med hovedstad i Ankor Wat i det nuværende Cambodja, blev i høj grad toneangivende i en kulturel udvekslingsproces med de indvandrende thaier. De øvrige stammefolk derimod havde ingen bæredygtig kultur eller stærk militærmagt at sætte op mod thaierne, og disse stammefolk lod sig let fordrive fra de frugtbare egne af Thailand, hvor de nye indvandrere valgte at bosætte sig.

Endnu i dag holder stammefolkene til i de skovklædte boligområder i det nordlige Thailand, hvor de ernærer sig ved svedjebrug. Svedjebrug er en ret primitiv dyrkningsmåde, der kræver at jorddyrkerne bryder op for at bosætte sig et nyt sted i junglen med nogle års mellemrum.

Stammens kolge mænd, der er fortrolige med naturkræfternes spil, og jordens bonitet, udpeger et sted i junglen, hvor man skal slå sig ned for et par år. Når den tørre tid indtræder i november, fældes træer og krat, der får lov til at ligge og blive gennemtørret af solen til lige før regntiden sætter ind omkring august. Da sættes der ild til, og når skoven er brændt af, kan man ved regntidens begyndelse så bjergrisen i den askeholdige jord. Udover bjergrisen, der ikke kræver kunstvanding, dyrkes som nævnt af nogle af stammerne opiumsvalmuer, men også afgrøder som majs, hvede og rød peber optræder hyppigt. Efter to-tre år er jorden på det valgte sted udpint og stammen må flytte til et nyt område, hvor træfældningen og afbrændingen så gentager sig.

Det siger sig selv, at når et par hundrede tusinde stammefolk skal ernære sig ved denne dyrkningsmåde, må det ifølge sagens natur gå ret hårdt ud over skovens træbestand. De thailandske myndigheder udfolder da også ret store bestræbelser for at få stammerne til at overgå til den kunskvandede sumpris, som thaierne selv dyrker.

Guerilla-jagt

I Nordthailand kan man mange steder finde settlements, områder hvortil stammefolkene er blevet forflyttet for at lære hvilke afgrøder, de bør dyrke. Ud over det rent faglige er der dog også et andet aspekt ved disse stramt kontrollerede og organiserede settlements.

Den thailandske regering ønsker samtidig at få hånd i hanke med den guerillaaktivitet, der siden 1965 har fundet sted i nord. En kommunistisk guerilla i Thailand vil naturligvis søge sin basis i de underprivilegerede stammefolk, og man kan efter sigende finde Meo-landsbyer i bjergene hvor den mandlige befolkning er mere end sparsom. Forklaringen skal være den, at mændene er i Nordvietnam for at blive trænet i guerillakrigsfrrelse der. At denne hypotese udmærket kan være sand, ses af den lange række sammenstød med thailandsk politi og militær, der har fundet sted i Chiang Rai-distriktet de sidste seks-syv år.

I Laos fortælles det i øvrigt, at man altid kan se på en Pathet-Lao soldat om han har været i Nordvietnam for at lære guerilla. Hvis han har været i Hanoi, vil han der have lært fine, kinesiske manerer, så han efter hjemkomsten spiser sin ris med pinde og ikke med fingrene som sine landsmænd. Om denne prøve vil kunne foretages blandt Meoer i Thailand skal man nok være varsom med at påstå.

Det er som led i denne guerillabekæmpelse, at man skal se de kz-lignende settlements for stammefolk i Nordthailand. For at kunne styre og kontrollere urolige befolkningsgrupper kræves der imidlertid en nøje viden om deres forhold og deres levevis.

Studiet af stammefolkenes kultur foregår omkring et "Tribal Research Center" på universitetet i Chiang Mai. Her findes museum, bibliotek og datacenter med alle tænkelige informationer om stammefolkene i nord. Universitetscentret er bragt på benene for amerikanske pengemidler, og forskningsområdet bærer i dag præg af at være domineret af amerikanske socialantropologer. De amerikanske interesser er på dette område ganske sammenfaldende med den thailandske regeringselite, og man må i denne forbindelse blot håbe at magthaverne med erfaringerne fra Laos, Vietnam og Cambodja in mente vil forhindre at Thailand udvikler sig til en ny militær-

økologisk slagmark i Indokina.

Dertil er landet for smukt og befolkningen alt for smilende.

Rev. by [Pierre Evald](#) 02.09.1998